Univerzitet u Sarajevu
Muzička akademija u Sarajevu

Refik Hodžić

Harmonija
sa zadacima

Univerzitetski udžbenik

Sarajevo, 2010.

Izdavač:
Muzička akademija Univerziteta u Sarajevu

Za izdavača:
Dr. Ivan Čavlović, red. prof.

Biblioteka:
Musica teoretica

Urednik:
Doc. dr. Senad Kazić

Recenzenti:
Dr. Ivan Čavlović, red. prof.
Mr. Josip Magdić, red. prof.

Lektura i korektura:
Edina Sidran

Notografija:
Admir Đulančić

Priprema i prijelom:
Damir Hrnjičić

Tiraž:
500 primjeraka

Štampa:
"GRAFIČAR" Bihać

CIP - KATALOGIZACIJA U PUBLIKACIJI

Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo
781.4(075.8)(076.1)
HODŽIĆ, Refik
Harmonija : sa zadacima / Refik Hodžić ;
[notografija Admir Đulančić]. - Sarajevo : Muzička
akademija, 2010. - 310 str. : note ; 24 cm. -
(Biblioteka Musica teoretica)
O autoru: str. [318]. - Bibliografija: str. 310 ;
bibliografske i druge bilješke uz tekst.
ISBN 978-9958-689-03-1
COBISS.BH-ID 18475782

Objavljivanje ovog univerzitetskog udžbenika odobrio je Senat Univerziteta u Sarajevu Odlukom br. 01-38-2691-1/10., od 27. 10. 2010.

SADRŽAJ

Predgovor

Iz Recenzija

I. Uvod

I.1. Korijeni harmonije - teorijska tumačenja o njenom razvoju....9
I.2. Akord kao osnova homofonog sloga....10

II. Dijatonika....15
II.1. Kvintakordi u duru i molu....15
II.1.1. Četveroglasje....16
II.1.2. Položaj i slog kvintakorda u četveroglasju....17
II.1.3. Glavni kvintakordi....19
II.1.4. Spajanje glavnih kvintakorada....20
II.1.5. Strogo vezivanje po kvintnom srodstvu....21
II.1.6. Slobodno vezivanje....23
II.1.7. Slobodno vezivanje srodnih kvintakorada....25
II.1.8. Poluslobodno vezivanje srodnih kvintakorada....27
II.2. Nedopušteni pomaci glasova....27
II.3. Obilježeni bas ili generalbas....33
II.4. Kadence....35
II.5. Harmonizacija melodije....37
II.6. Sekstakordi glavnih kvintakorada....42
II.6.1. Vezivanje srodnih kvintakorada s njihovim sekstakordima....43
II.6.2. Vezivanje međusobno srodnih sekstakorada....46
II.6.3. Vezivanje nesrodnih kvintakorada s njihovim sekstakordima....47
II.6.4. Vezivanje nesrodnih sekstakorada....48
II.7. Kvartsekstakordi glavnih kvintakorada....53
II.7.1. Zadržični ili kadencirajući kvartsekstakord....53
II.7.2. Obrtajni kvartsekstakord....55
II.7.3. Prolazni kvartsekstakord....56
II.7.4. Skretnični ili izmjenični kvartsekstakord....57
II.8. Sporedni kvintakordi i sekstakordi....62
II.8.1. Kvintakord i sekstakord VI stupnja....63
II.8.2. Kvintakord i sekstakord II stupnja....70
II.8.3. Kvintakord i sekstakord III stupnja....74
II.8.4. Kvintakord i sekstakord VII stupnja....80
II.9. Septakordi ili četverozvuci....88
II.9.1. Dominantni septakord....89
II.9.1.1. Uvođenje septime kod dominantnog septakorda....90
II.9.1.2. Rješenje dominantnog septakorda....92
II.9.1.3. Obrtaji dominantnog septakorda....98
II.9.2. Septakord na VII stupnju i njegovi obrtaji....105
II.9.2.1. Uvođenje i rješenje....106
II.9.3. Septakord na II stupnju i njegovi obrtaji....113
II.9.4. Sporedni septakordi....119
II.9.4.1. Septakord na I stupnju dura i mola....121
II.9.4.2. Septakord na IV stupnju dura i mola....123

II.9.4.3. Septakord na III i VI stupnju dura i mola....124
II.10. Dijatonske harmonijske sekvence....127
II.11. Varijante mola i dura....134
II.12. Nonakordi ili petozvuci....139
II.12.1. Dominantni nonakord....139
II.12.2. Sporedni nonakordi....143
II.13. Vanakordski tonovi – Figuracije....146
II.13.1. Zadržice (zaostajalice)....147
II.13.1.2 Zadržice u trozvuku....149
II.13.1.3. Zadržice u četverozvuku....150
II.13.1.4. Višestruke zadržice....152
II.13.1.5. Appoggiature....153
II.13.2. Prolaznice (prohodni tonovi)....158
II.13.2.1. Prolaznice (prohodni tonovi) u jednom glasu....158
II.13.2.2. Prolaznice (prohodni tonovi) u dva i više glasova....161
II.13.3. Skretnice (skretnični tonovi)....163
II.13.4. Anticipacija....168
II.13.5. Pedalni ton....169
II.13.6. Harmonijsko-akordsko figuriranje....173
II.13.7. Nedopušteni pomaci u okviru figuracija....173

III. Kromatika....175
III.1. Alterovani akordi....179
III.1.1. Tonalitetno stabilne alteracije i njihovi akordi....182
III.1.1.1. Alterovani akordi nastali povišenjem IV stupnja ljestvice....183
III.1.1.2. Dominanta dominante i njen zamjenik....183
III.1.1.3. Alterovani akordi nastali sniženjem II st. ljestvice...191
III.1.1.4. Napuljski sekstakord....192
III.1.1.5. Alterovani akordi nastali povišenjem II stupnja ljestvice....197
III.1.2. Tonalitetno labilne alteracije i njihovi akordi – Prošireni tonalitet....206
III.1.2.1. Vantonalitetne dominante....207
III.1.2.1.1. Uvođenje i rješenje vantonalitetnih dominanti.209
III.1.2.1.2. Vantonalitetne dominante s varljivim i eliptičnim rješenjem....212
III.1.2.2. Vantonalitetne subdominante....228
III.1.3. Neuobičajeni akordi u muzičkoj literaturi....220
III.2. Kromatski vanakordski tonovi....222
III.2.1. Kromatske zadržice (zaostajalice) - appoggiature....223
III.2.2. Kromatske prolaznice (prohodni tonovi)....225
III.2.3. Kromatske skretnice (skretnični tonovi)....228

IV. Modulacija....232
IV.1. Dijatonska modulacija....236
IV.1.1. Tonaliteti i njihova srodnost....238
IV.1.2. Dijatonska modulacija u tonalitete I grupe....238
IV.1.2.1. Dijatonska modulacija u paralelni tonalitet....240

IV.1.2.2. Dijatonska modulacija u tonalitete I kvintnog srodstva.....241
IV.1.3. Dijatonska modulacija u tonalitete II grupe.....246
IV.1.4. Dijatonska modulacija u tonalitete III grupe.....250
IV.1.5. Dijatonska modulacija u udaljenije tonalitete preko posrednika.....256
IV.2. Kromatska modulacija.....259
IV.2.1. Kromatska modulacija preko kromatske promjene strukture akorda.....261
IV.2.1.1. Kromatska promjena kvintakorda dijatonskog tipa.....261
IV.2.1.2. Kromatska promjena septakorda dijatonskog tipa.....264
IV.2.2. Kromatska modulacija preko kvintne i tercne srodnosti akorada.....267
IV.2.2.1. Kromatska modulacija preko kvintne srodnosti akorada.....267
IV.2.2.2. Kromatska modulacija preko tercne srodnosti akorada...268
IV.2.3. Preznačenje alterovanih akorada.....271
IV.2.3.1. Kromatska modulacija preko napolitanskog sekstakorda.....271
IV.2.3.2. Kromatska modulacija preko frigijskog i varijantnog kvintakorda.....274
IV.2.3.3. Kromatska modulacija preko akorada kromatskog tipa s povećanom sekstom.....276
IV.2.4. Kromatske i modulirajuće sekvence.....277
IV.3. Enharmonijska modulacija.....282
IV.3.1. Enharmonijska modulacija preko umanjenog septakorda.....284
IV.3.2. Enharmonijska modulacija preko dominantnog septakorda s malom septimom (povećani kvintsekstakord).....288
IV.3.3. Enharmonijska modulacija preko ostalih tipova septakorada s malom septimom.....292
IV.3.4. Enharmonijska modulacija preko povećanog kvintakorda.....294

V. Uvodne napomene o Harmoniji 20. stoljeća.....302
V. 1. Uloga harmonije u stilskim usmjerenjima 20. stoljeća.....304
V. 2. Prošireni tonalitet.....305
V. 3. Atonalitetnost.....308

LITERATURA.....310

DODACI
A) Indeks pojmova
B) Indeks imena
C) O autoru